

**Монголын эрдэмтэн мэргэдийн төвөд хэлээр туурвисан зохиол
бүтээлийн дээж цуврал №2**

Хамба номун хан Агваанхайдав

/1779-1838/

Хүрээ хамба номун хан Агваанхайдүв.
(1779-1838)

*“Шашин амьтны тусыг үйлдэхэд
өндөр суудал,
үлэмж баян хөрөнгө зоорь,
өнөр олон шавь,
өнгө хээмсэг нэр цол хэрэггүй,
харин хэн ухаантай бол болох нь
тэр”*

Хамба номун хан Агваанхайдүв.

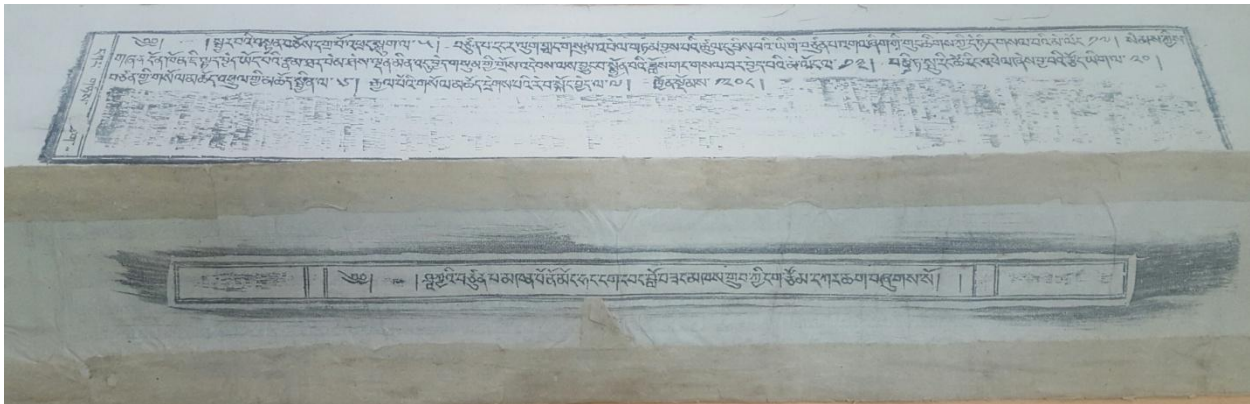
Хамба номун хан Агваанхайдүв нь буддын гүн ухаанд нэвтэрхий, соён гэгээрүүлэгч төвдөөр гийсэн их эрдэмтэн байв. Тэрээр монгол, төвд, самгард хэл бичигтэн байсан бөгөөд төвд хэлээр буддын гүн ухаан тэргүүтэн таван боть ном туурвисан юм.

Монголын Улсын Үндэсний номын санд Хамба номун хан Агваанхайдүвын зохиолоос хүрээнд бардлагдсан 5 боть гарчиг тэргүүтэй 167 ном, давхардсан тоогоор 20 боть 693 ном одоогоор бүртэгдээд байна.

T:*, ,SH'AKYAI BTZUN PA MKHAN PO NO MONG HANG NGAG DBANG BLO BZANG MKHAS GRUB KYI NGAG RTZOM DKAR CHAG BZHUGS SO, ,

Хутагт Ханбо номон хан Агваанлувсанхайдүвийн зохиолын гарчиг оршвой.

Хэвлэсэн газар: Их хүрээ
Барын төрөл: Модон бар.
Цаасны материал: Монгол
Судрын хэмжээ: 60.3x10.5 см (урт, өргөн)
Бичвэрийн хэмжээ.48.5x7.0 см (урт, өргөн)
Барласан мөрийн тоо: 6
Номын бүртгэлийн дугаарууд: **NL01786- NL01807,**
NL02187- NL02208

**Ханбо номон хан Агваанлувсанхайдүвийн Их хүрээнд барлагдсан
ГА 'КА' ботийн гарчиг тэргүүтэй 21 нэр төрлийн номын жагсаалт**

1. ༄།།ཤུག་ལི་བཙུན་པ་མཁན་པོ་ནོ་མོང་ཉང་ངག་དབང་སློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ངག་རྩོམ་དཀར་ཆག་བཞུགས་སོ།།
Хутагт Ханбо номонхан Агваанлуvsанхайдүвийн зохиолын гарчиг оршвой.
2. ༄།།བྱིན་རྒྱལ་མཚོག་སྤྱོད་མར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་བ་ཚོག་དོན་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་།།།
Жинлавцогзолын тайлбар үг утгыг машинд тодруулагч хэмээх оршвой.
3. ༄།།གསོལ་འདེབས་ངག་གི་དབང་ལྷུག་མ་བཞུགས་།།
Залбирал хэлний эрхэт.
4. ༄།། |སླ་མའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་གསོལ་འདེབས་བྱིན་རྒྱལ་ཆར་སྤྱིན་འགྲུགས་བྱེད་དང་པའི་དྲི་བཞོན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།
Лам багшийн ачийг санасан залбирал адистидийн хурыг урих сүсгийн салхи
5. ༄།། |བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་བཤ་ལ་བདེ་ལམ་གྱི་མན་ངག་བཞེན་དུ་ཤར་སྒོམ་བྱ་རྒྱལ་ཚོག་བཅད་དུ་བསྐྱབས་བ་བཞུགས་
སོ།།
Бодь мөрийн зэрэг амар мөрийн увидасын дагуу бясалгал үйлдэх ёс
6. ༄།། |རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོན་ཚོག་དགའ་ལྡན་པད་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས་ཞེས་
བྱ་བཞུགས་།།
Майдар бурханыг бүтээхтэй уялдсан тахих зан үйл дүшидийн орны далайд орох сал онгоц.
7. ༄།། |རྒྱལ་བ་བྱམས་མགོན་གྱི་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུངས་ལམ་རིམ་བར་བསྐྱོད་དེ་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་
རྒྱལ་ལས་བརྒྱམས་ཤིང་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ལྡ་པའི་མཛད་པ་ཇི་ལྟར་སྟོན་རྒྱལ་གསལ་བར་བཞོན་པའི་སྒོ་ནས་
བསྟོན་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བྱམས་མགོན་ཞལ་བཟང་ལྟ་བུའི་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།
Майдар бурханыг магтан залбирсан сайхан царайг үзэх баяр хурим.
8. ༄།།གསུང་ལྷགས་དྲག་པོས་སྐྱེ་སྤྲུགས་གསོལ་འདེབས་བྱ་རྒྱལ་བཞུགས་སོ།།

Зарлигийн хатуу хүчээр энэлэн, залбирал үйлдэх ёсон оршвой.

9. ༄། །རྒྱལ་བ་བྱམས་མགོན་གྱི་འདྲ་སྐུའི་ནང་དུ་འབྲལ་རྒྱུ་འདོད་གསོལ་འདོད་ཡིད་བཞིན་འགྲུགས་པའི་ལྷགས་སྐུ་
བཞུགས་སོ།།

Майдар бурханы додсол хэрэг хүслийг сэтгэлчлэн бүтээх гох

10. ༄། །བྱམས་པའི་དམ་བཅའི་གཞུངས་བཞུ་ཚུལ་ལགས།།

Майдарын тангарагын тарни урих ёс.

11. ༄། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གཅིག་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་ལ་བསྟོད་བ་དབྱངས་ཅན་དགེས་བ་སྦྱིད་བྱེད་བསྟོད་སྦྱིན་རྒྱ་
མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

Гурван цагийн ялгуулсны нэгэн эх Янжинлхам бурханы магтаал үүлэн далай.

12. ༄། །སྤོན་ཚོག་དང་འབྲེལ་བའི་གཤིན་པོ་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཚོག་ཉམ་ཐག་འདྲན་བྱེད་སྤྲིག་སྦྱོང་འོད་གྱི་ཞགས་བ་ཞེས་བྱ་
བ་བཞུགས།།

Манал бурханы үүднээс нөгчөгсдийг дагуулан барьж хилэнцийг арилгах гэрлийн цалам.

13. ༄། །རྗེ་བཙུན་སེལ་སྤྲོ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷའི་སྦྱིན་སྤྲིག་བྱ་ཚུལ་བདུད་ཅིའི་མཚོན་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

Сэнгэ да Жанрайсиг бурханыг шүтэж лусын жинсрэг үйлдэх ёс рашааны тахил өргөх.

14. ༄། །འཕགས་བ་ལྷགས་རྗེ་ཚེན་པོའི་སྐབ་ཐབས་མདོར་བསྐྱས་བཞུགས།།

Жанрайсиг бурханыг бүтээх аргын хураангуй.

15. ༄། །གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་བཞུགས་སོ།།

Зуун балингийн үндэс.

16. ༄། །བརྒྱ་བྱིན་ལ་རྒྱ་མཚོན་གཤེས་ནས་མཚོན་པའི་ཚོག་ལྷ་དབང་ཡིད་འགྲུལ་ཕན་བདེའི་དཔལ་སྦྱེར་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་
སོ།།

Хурмастыг тахих зан үйл индрагын сэтгэлийг хөдөлгөх тус амгалангийн цогыг хайрлагч хэмээх оршвой.

17. ཨ། སྐྱེ་གི་བར་དོའི་རྣམ་བཞག་བཞུགས་སོ།།

Төрөх үхэх зуурдын тийн агуулга оршвой.

18. ཨ། །སྐྱབས་མགོན་རྗེ་བཙུན་དམ་བ་སློ་བཟང་ལུབ་བསྟན་དབང་ལྷག་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་མཛད་
བའི་ཆ་གས་བཟོད་བྱར་བྱས་པའི་གཏམ་གྱི་འཕྲེང་བ་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པའི་སྣོང་པོ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཀོད་བ་སྐྱ་འདོད་བུང་
བའི་སྲུ་དབྱངས་བཞུགས་སོ།།

IV Богд Жэвзүндамба Лувсантүвдэнвагчүгжигмэджамцын намтар өгүүлэхийг хүсэгч зөгийн дуун эгшиг хэмээх оршвой.

19. ཨ། །སྐོར་ཚད་ཐར་བའི་ཐེམ་སྐྱས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

Эргэх хэмжээ нирвааны шат хэмээх оршвой.

20. ཨ། །རི་བོ་དགེ་རྒྱས་དགའ་ལྡན་བཤད་སྐྱབ་གླིང་གི་སྐོར་ཚད་བཞུགས་སོ།།

Риво гэжай Ганданшадүвлингийн эргэх хэмжээ оршвой.

21. ཨ། །ཁུ་རི་ཆེན་མོར་བཞེངས་པའི་བྱམས་པའི་སྐྱ་བརྟན་གྱི་དཀར་ཆག་དད་བའི་བཞེན་རས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ནོར་
བུའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

Их хүрээнд бүтээсэн Майдар бурханы гарчиг чандманы толь хэмээх оршвой.

МУҮНС-ийн төвд номын сан хөмрөг.